

здобувачів вищої освіти у процесі формування в них активної соціальної позиції. Педагогічні науки: теорія та практика. №1 (41), 2022. Ст. 285-291. <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2022-1-43>

4. Проект Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки [електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.reform.org.ua/proj_edu_strategy_2021-2031.pdf (дата звернення: 05.11.2023).

5. Шульдик А., Шульдик Г. Діагностика та формування лідерських якостей у здобувачів вищої освіти. *Вчені записки Університету «КРОК»*, 2021. (4(64)). с. 229–239. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-64-229-239>

Ангеліна ТАРАН

ІМІДЖ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПЕРЕДУМОВА ПІДВИЩЕННЯ ЙОГО ПРОФЕСІЙНОГО СТАТУСУ

Сучасний педагог, як важливий фігурант освітнього процесу, переживає період трансформацій та викликів, які вимагають активного удосконалення та формування його професійного іміджу. У сучасному суспільстві сприйняття педагога має визначальний вплив на його розвиток та позицію в освітньому середовищі. Створення позитивного образу педагога стає ключовим чинником для досягнення успіху в його кар'єрі та отримання визнання серед колег і студентів.

Термін "імідж" має своє коріння в латинській мові і відзначається давньою історією, що сягає часів Аристотеля. С. Садовенко вказує на те, що іміджологія (від англ. – образ, зображення та грец. – поняття, думка, розум, що у художньому перекладі набуває такого значення: «наука про образ») – це мистецтво вподобати людям, наука про функціонування, систематизацію і впровадження у свідомість людини символічних заміників інформації про певні об'єкти (людину, явище, предмет), наука про формування іміджу [9]. Один із важливих аспектів удосконалення іміджу педагога - це розгляд його образу через призму теорії іміджології. Термін "імідж" у літературі часто використовується для опису враження, створеного чимось або кимось, як він виглядає у суспільстві. Це також може включати в себе асоціації, які виникають при згадці про конкретний об'єкт або особу. Отже, формування позитивного іміджу педагога охоплює не лише його професійні якості, а й враження, які він створює за допомогою свого вигляду та медійних інструментів [12].

В. Чабаненко висловлює думку, що основи іміджу були започатковані в народній педагогіці, виявляючись в піснях, баладах, казках, міфах, легендах, прислів'ях, приказках та інших аспектах. За його словами, читаючи легенди й перекази, можна дізнатися про особистості, які завжди були пишністю народу, тих, хто воював за нас і жертвував своїм життям [7, с. 113]. Усна народна творчість багата ідеалами, які служать прикладами для батьків і педагогів у вихованні молоді та формуванні їхнього іміджу та репутації [4, с. 51-52].

Розуміння педагогічної концепції "іміджу" визначається тим, як суспільство сприймає педагога, враховуючи рівень його освіти, методи навчання, зовнішність та інші аспекти, які впливають на сприйняття його фахового образу в громадськості.

Як визначено в дослідженні, більшість вчених [1; 3], які вивчають пов'язані проблеми, стверджують, що імідж педагога має значний вплив на студентів. Ефективне використання цього іміджу, за їхніми словами, може призвести до підвищення якості освітнього процесу. Роль педагогів переходить за традиційні межі навчальної аудиторії, оскільки вони стикаються із складнощами, що включають технологічну кваліфікацію, гнучкість та вміння ефективно спілкуватися з іншими. У XXI столітті імідж сучасного

педагога нерозривно пов'язаний із його професійною ідентичністю, впливаючи як на його ефективність в аудиторії, так і на його статус у ширшому соціальному середовищі.

Слід відзначити, що підвищення професійного статусу педагогів стає передумовою для підтримки високого рівня якості освіти. Активно вдосконалюючи свої методи навчання та впроваджуючи нові педагогічні підходи, педагоги можуть створити умови для ефективного засвоєння знань студентами. Педагоги, що мають підвищений професійний статус, мають можливість брати участь у формуванні освітніх стратегій, сприяти розвитку інновацій в системі освіти та впливати на соціальні процеси.

Педагогічна діяльність вимагає постійного вдосконалення та адаптації до змін у суспільстві та технологічному прогресі. В епоху цифрової трансформації педагогам все частіше доводиться використовувати технології в своїх методиках навчання. Імідж сучасного педагога тісно пов'язаний із його здатністю використовувати цифрові інструменти для покращення навчальних досвідів. Загострення уваги на технічному іміджі педагога не означає лише освоєння нових гаджетів чи програм. Це, в першу чергу, зміна педагогічної парадигми – від традиційного навчання до активного використання сучасних технологій для залучення студентів. Комп'ютерна компетентність є важливою складовою для професійного росту педагога. Визначаючи цей аспект, В. А. Дарлінгер розглядає комп'ютерну компетентність як інтегрований рівень освіти, який відображає готовність фахівця використовувати інформаційно-комунікаційні технології на теоретичному, практичному і творчому рівнях [2].

Володіння освітніми технологіями не лише сприяє ефективному викладанню, а й позиціонує педагогів як свідомих професіоналів. Оскільки суспільство все більше покладається на технології, сучасний педагог повинен удосконалювати свій технічний імідж, щоб залишатися актуальним і поважаним. Також завдяки використанню передових технологій педагоги можуть не лише підвищити ефективність своєї роботи, а й стати керівниками позитивних змін у сучасній освіті.

Сучасна реальність освіти постійно визначає нові вимоги до педагогічної діяльності, а імідж сучасного педагога стає визначальним фактором, який формується не лише на тлі технологічної компетентності, але й через відданість педагогічним інноваціям.

Здатність адаптувати методи навчання до різних стилів освіти відіграє важливу роль у формуванні позитивного іміджу сучасного педагога. Сучасне суспільство вимагає від педагогів не лише ефективно передавати інформацію, але й активно залучати студентів до навчального процесу. Таким чином, прийоми навчання, що базуються на дослідженнях та враховують індивідуальні особливості здобувачів освіти, стають необхідністю для педагога, який бажає підтримувати високий рівень власної педагогічної діяльності.

Л. Бровкіна наголошує на тому, що основою вдалих педагогічних практик є позитивна "Я-концепція" педагога. У контексті Я-концепції особистості, ключовим аспектом є оцінювальний компонент, або самооцінка. Це відображає думку особистості про власні цінності, які прийняті у вигляді установок конкретної людини. Для формування власного образу та уявлення про себе, людина повинна об'єктивізувати своє внутрішнє "Я", виражаючи свої суб'єктивні стани у символах, які є зрозумілими іншим людям [5]. Самоприйняття, саморозуміння та оптимістичне ставлення до світу є ключовими принципами, які створюють умови для утримання та розвитку позитивних тенденцій у самовдосконаленні та самореалізації педагога. Важливо враховувати, що самоосвіта педагога відрізняється тим, що її результати не обмежуються лише його власним розвитком на особистому та професійному рівні, але також спрямовані на розвиток освітян. Успіх педагога визначається його здатністю досягти успіху для здобувачів освіти, а високі досягнення здобувачів освіти сприяють їхньому внеску у розвиток суспільства [6].

Важливим елементом становлення позитивного іміджу є розвиток навичок критичного мислення серед здобувачів освіти. Сучасний педагог не тільки сприяє засвоєнню знань, а й ставить своїм завданням розвивати в студентах аналітичне та критичне мислення. Це формує образ педагога як наставника, який стимулює студентів до самостійного мислення, сприяє розвитку їхнього креативного потенціалу. У сучасному освітньому контексті відданість педагога педагогічним інноваціям стає ключовою складовою його професійної ідентичності. Завдяки цьому підходу, педагог сприймається як творець стимулюючого навчального середовища, де він сам є постійним учасником інтелектуального розвитку.

І. Зязун вважає, що внутрішня відповідність професії, або внутрішнє "Я", є визначальною складовою педагогічного іміджу. Він підкреслює, що здатність вподобати себе та завоювати схвалення інших осіб є якістю, яка є невід'ємною у професійному спілкуванні [8]. У сучасній освітній сфері, де суспільство постійно змінюється, а цінності неперервно розвиваються, педагоги стають ключовими учасниками цього перетворення. Професійний імідж педагога, безумовно, залежить від суспільних очікувань, які визначають роль і важливість педагога в сучасній освітній системі. Суспільні очікування визначають не лише те, як педагог виконує свої обов'язки в класі, але й формують загальний імідж професії педагога. Сучасне суспільство прагне бачити в педагогах не тільки посередників у передачі знань, але й активних агентів позитивних змін. Одним з основних очікувань є здатність педагога адаптуватися до сучасних викликів, таких як технологічний прогрес та різноманітність студентського складу. Суспільство очікує, що педагоги будуть виявляти емпатію, розуміючи різницю в індивідуальних потребах кожного студента та активно працюючи над створенням інклюзивного навчального середовища. Сучасний педагог повинен визнавати необхідність постійного професійного розвитку, долучаючи до свого іміджу образ особи, яка не тільки викладає, але й сама навчається. Суспільні очікування визначають інновації в освіті. Педагоги, що відповідають цим очікуванням, мають можливість не лише підтримувати високий стандарт освіти, але й впливати на зміни в сфері освіти. Співвідношення суспільних очікувань та іміджу педагога стає ключовим фактором формування позитивного ставлення до професії педагога. Активна участь педагога у відповідь на ці очікування визначає не лише його професійну ефективність, але і загальне сприйняття його ролі в суспільстві.

Важливо також зазначити, що сучасний педагог визначається не лише своєю взаємодією з суспільством, але і його готовністю до безупинного професійного розвитку. Як відзначається в науковій літературі, професійний розвиток - це активне та якісне перетворення внутрішнього світу педагога, внутрішня детермінація його активності, що призводить до принципово нового способу професійної діяльності [11, с. 49]. Цей аспект є важливим фактором формування іміджу педагога, який домагається визнання та поваги в освітньому середовищі. Педагог, в контексті сьогодення, акумулює знання не лише для передачі їх студентам, але й для власного особистого та професійного зростання. Розвиток професійного іміджу педагога нерозривно пов'язаний з його потребою в професійному саморозвитку, тобто з прагненням до виявлення, вдосконалення та усвідомлення своїх особистісних якостей. Даний процес, зазвичай, розглядають як інтеграцію і становлення у педагога в ході професійної діяльності особистісних і професійних якостей та здібностей, дослідницьких знань і вмій тощо [10]. Продовження навчання протягом усього життя стає своєрідним символом відданості педагога його справі. Здобуття вищих ступенів та активна участь у програмах професійного розвитку є ключовими складовими іміджу сучасного педагога. Педагоги, які не лише зупиняються на досягнутому, а й активно розвивають свої професійні компетенції, стають прикладом для інших. Імідж сучасного педагога також будується на його здатності відстежувати та впроваджувати новітні освітні тенденції та дослідження. Педагоги, які активно сліdkують

за науковими відкриттями і інноваціями, стають катализаторами позитивних змін у своєму навчальному середовищі. Саме через цей комплексний підхід до професійного розвитку педагога можуть вибудовувати свій імідж як лідерів, впливаючи на своїх колег та сприяючи розбудові культури постійного самовдосконалення в освітньому середовищі. Отже, визнання сучасного педагога як професіонала на пряму пов'язано з його відданістю постійному професійному розвитку.

Імідж сучасного педагога це складна і багатогранна конструкція, яка має значний вплив на його професійний статус. Високий технічний рівень, педагогічна інновація, відповідність суспільним очікуванням та відданість постійному професійному розвитку є ключовими факторами, що допомагають педагогам поліпшити свій імідж. Зокрема, технічна компетентність педагога в епоху цифрової трансформації стає важливим аспектом, оскільки вона дозволяє педагогу ефективно використовувати сучасні технології для поліпшення навчального процесу. Педагогічна інновація, включаючи адаптацію до різних стилів навчання та використання дослідницьких методів, також вносить суттєвий внесок у формування позитивного іміджу педагога. Суспільні очікування є ще однією важливою складовою, оскільки вони визначають, як педагог взаємодіє з суспільством, враховуючи культурну компетентність та відданість інклюзивному навчанню. Особливу роль в цьому відіграє активна участь педагога у вирішенні актуальних суспільних питань. Відданість постійному професійному розвитку стає крайньою важливістю, оскільки вона не лише сприяє індивідуальному зростанню, але й позиціонує педагога як лідера в своїй галузі.

З урахуванням стрімких трансформацій у галузі освіти та швидких змін у суспільстві наразі важливо визнати, що активна конструкція іміджу сучасного педагога представляє собою ключове стратегічне завдання для просування всієї цієї професії. Представники педагогічного співтовариства та освітяни загалом активно спрямовані на формування позитивного сприйняття педагогічної професії з метою забезпечення її адаптації до вимог сучасності.

Список використаних джерел

1. Горовенко О. А. Формування особистісно-професійного іміджу вчителя засобами самопрезентації. Харків: Основа, 2013. 112 с.
2. Загорний М. П. Інформаційна компетентність педагогічних працівників ПТНЗ: діагностування та розвиток. Методичний посібник / М. П. Загорний. – Донецьк, ІПО ІПП УМО НАПН України, 2011. 104 с.
3. Козлова О. Г. Відображення особистісно-професійного іміджу вчителя у феномені педагогічної майстерності. Постметодика. 2012. № 6. С. 40–44.
4. Коркішко А. В. Сутнісна характеристика категорії «імідж»: історико-педагогічний аспект (IX – XVIII ст.). Духовність особистості: методологія, теорія і практика. 2016. Вип. 2. С. 88–96.
5. Максимюк С. П. Педагогіка: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2005. 667 с.
6. Освіта дорослих: енциклопедичний словник /за ред. В.Г. Кременя, Ю.В.Ковбасюка; [упоряд.: Н.Г.Протасова, Ю.О.Молчанова, та ін.]; НАПНУ, Нац. акад. держ. упр. при Президенті України [та ін.]. К.: Основа, 2014. 496с
7. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник / Курлянд З. Н., Хмельюк Р.І., Семенова А.В. та ін.; за ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 495 с.
8. Педагогічна майстерність: підручник / Зязюн І. А. та ін.; за ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2007. 495 с.
9. Садовенко С. М. Імідж музичного керівника та вчителя музичного мистецтва. Музичний керівник. 2012. № 2. С. 4.

10. Сущенко Л. О. Стимулювання професійного самовдосконалення вчителів початкових класів у системі післядипломної освіти: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Університет менеджменту освіти АПН України. Київ, 2009. 22 с.
11. American Pedagogics in the Present Times. N.Y.: Pantheon, 1989. 434 p.
12. Morgan, G. (1986). Images of Organization. Bristol: Sage Publications.

Ірина КІРІЯЧЕНКО

ПЕРЕДОВИЙ ДОСВІД ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ ДОШКІЛЬНЯТ У КНР

Дошкільна освіта для осіб з особливими потребами у Китаї є ключовою сферою освітньої системи, спрямованою на забезпечення індивідуальної та комплексної підтримки для дітей із різними специфічними потребами. Ця система потребує спеціального проектування з метою забезпечення максимальної підтримки та допомоги у розвитку малечі із вадами.

Актуальність дослідження вказує на збільшення підтримки та інвестицій у сфері базової освіти внаслідок швидкого економічного розвитку КНР в останні роки, коли особлива увага стала приділятися "справедливості в освіті".

Дошкільна освіта для осіб з особливими потребами (ОП) — це систематичний та індивідуалізований педагогічний процес, спрямований на навчання та розвиток дітей із фізичними, психологічними, соціальними або іншими особливостями, забезпечуючи їм можливість отримати повноцінну освіту та активно взаємодіяти в соціальному середовищі дитячого садка. Цей підхід передбачає врахування індивідуальних потреб кожної дитини, створення адаптованого навчального середовища та застосування спеціальних методик для досягнення найкращих результатів у розвитку кожного учня.

В Китаї уряд, освітні установи та громадські організації спільно працюють над розвитком цієї галузі, щоб задовольнити потреби дошкільнят з ОП та їхніх сімей, а також створити більш інклюзивне та корисне середовище для дошкільної освіти.

У 2009 році Кабінет Міністрів Китаю передав Міністерству освіти документ "Про подальше прискорення розвитку освіти для осіб з ОП", де вказано про необхідність розвивати дошкільну освіту для дітей із вадами з урахуванням конкретних умов регіонів. У 2010 році "Національна програма довгострокової реформи та розвитку освіти" знову підкреслила необхідність розвивати дошкільну освіту для дітей із вадами з урахуванням конкретних умов різних регіонів. У 2013 році "Положення про освіту для осіб з інвалідністю" вказало, що необхідно значно збільшити кількість програм для дітей із вадами, які отримують дошкільну освіту. У 2014 році Міністерство освіти та ще сім відомств ввели "План підвищення рівня освіти для осіб з ОП, вказуючи, що регіони повинні включити інклюзивну освіту для дітей із вадами в свої місцеві виховні плани та підтримувати можливості для дитячих садків приймати дітей з ОП.

У провінціях та містах, таких як Шаньдун, Чжэцзян, Шаньсі, Хубэй, в проєкті "Другий трирічний план заходів з дошкільної освіти" також зазначається про активний розвиток виховної системи для дітей із вадами та підтримку інклюзивної освіти. Ці політичні документи пропонують "нуль відмов", стверджуючи право всіх дітей на отримання якісної, відповідної їхнім особливостям освіти. Це означає, що дошкільна інклюзивна система в Китаї вже не обмежується лише теоретичними дослідженнями і концептуальними вказівками, але починає наголошувати на практичному застосуванні, зокрема, підкреслює взаємодію між теорією інклюзивної освіти та її практикою.

Дошкільна інклюзивна освіта означає створення для дітей віком від 3 до 6 років нормалізованого та невідокремленого навчального середовища, де надаються всі необхідні освітні та супутні послуги для дітей з ОП. Нові ідеї, які представлені